

Fauvismen

Det sägs att postimpressionismen, kanske då främst Cézannes konst, med den stränga jämvikten mellan färg och form, banade väg för två nya riktningar i början av 1900-talet: *fauvismen* och *kubismen*. Fauvismen utvecklade den postimpressionistiska tekniken där det naturalistiska inte längre prioriterades, penseldragen var tydligt uppdelade och en optisk blandning av enbart rena färgpigment användes, mot ett ännu djärvare sätt att måla. Framförallt var det utvecklingen i färgval som kom att prägla fauvismen, men mycket starka, klara färger i fokus. Centralperspektiv och fördrivningar, d v s jämna övergångar mellan ljus och mörkt, undveks och sättet att måla blev djärvare. När jag tittar på målningar verkar de generellt vara uppbyggda av tjocka, ganska jämna, penseldrag, alternativt stora, hela, färgfält i samma kulört.

Konstnären Gustav Moreau, professor på "École des Beaux-Arts", skulle kunna kallas för riktningens inspirerande lärare. Han försökte få sina studenter att tänka utanför lådan och att måla som det föll dem in. Henri Matisse och André Derain var två av hans toppelever och är två av de mest kända representanterna för fauvismen.

Rörelsen kan egentligen bara sägas pågå mellan 1905 och 1908, men hann ändå chockera många. Impressionismen och postimpressionismen må ha varit nytänkande, men det här var en helt ny sorts djärvhet och var tydligt nyskapande och långt från det klassiska måleriet. Anledningen till att den sägs vara en rörelse är att den egentligen inte hade någon konkret teori. Personligen tycker jag att det viktigaste skälet är att det känns som om dess utövare verkligen gick in för att chockera och få människor att tänka om och utöka sin syn på konst. I och med att den inte pågick särskilt länge hann det aldrig bli en tydlig konststil eftersom den utvecklades till annat, men tankarna och minnena av dess storhetstid ligger kvar och var början på modernismen.

På sätt och vis älskar jag när konsten vänder sig från det naturalistiska och går in för att uttrycka något mer än att bara avbilda. Samtidigt känner jag mig inte särskilt dragen till fauvismen, för jag tycker att måleriet är lite för platt. Eftersom stilen är så pass annorlunda hur jag ofta målar annars och just för att jag inte riktigt tyckte att det var så "snyggt" tänkte jag att jag skulle försöka mig på att måla fauvistiskt själv, bara för att tvinga mig till något nytt. Det gick sådär. Det är visserligen mycket kladdigare än vad jag är van vid, men jag tyckte ändå inte att jag riktigt fick till plattheten och penseldragen är lite för tunna och inte riktigt sådär jämntjocka som jag fått en känsla av att många målade. Jaja, gjorde ett

försök i varje fall. Målningen föreställer mig och min kompis när vi försöker härma två fagra damer i nöd. Att göra fula miner eller härma konstiga personer är lite utav en favoritsyssla och otroligt svårt eftersom vi alltid börjar skratta. Kan tänka mig att folk var lite fagra och tramsiga på den tiden.

Postimpressionismen i Sverige

Till en början hade jag riktigt svårt att hitta några uppgifter om hur svenska konstnärer påverkades av postimpressionismen på kontinenten. När jag sedan lånade en rejäl bok om den svenska konsten kring sekelskiftet kunde jag hitta en hel massa konstnärer som verkade vara påverkade av vad som pågick i Paris vid samma tid. Här är några exempel:

Ivan Aguéli: Han for till Paris och kom i kontakt med Cézanne, Gauguin och van Gogh. Måleriet känns nästan kubistiskt och färgvalet gör att tavlorna känns ljusa. Formerna är åtstramad. Landskapsmålningarna påminner lite om Cézannes.

Olof Sager-Nelson: Spännande, mörka målningar med expressiv linjerytm och en färgskala särskild utvald för att fånga motivets väsen. Han intresserade sig för Cézannes och van Goghs verk. Fiolspelaren från 1894 är härlig!

Eugene Jansson: Mjuka övergångar och ett spel mellan ljust och mörkt. Det talas om färgens melodi och han gör mycket i blåskalor. Jag fastnade framförallt för målningen Riddarfjärden i Stockholm.

Ernst Josephson: Till skillnad från impressionisternas ljusa färgval jobbade han mycket med dunkla nyanser och målningarna känns kanske mer gå åt det symbolistiska hållet. Tekniken är vild och det drar sig t o m åt expressionismen. Gås-Lisa från 1906 är ett exempel på den stilen. Målningen Regissören Ludvig Josephson är ännu vildare och hade den kommit femton år senare hade man antagit att han blivit inspirerad av fauvismen.

Axel Töneman: Han verkar ha påverkats av fauvismen, vilket syns i bland annat Bonden från Bretagne och Självporträtt med stilleben, båda från 1905. Det är klara färger med mycket orange och tjocka penseldrag.

Museibesöket

När uppgiften var att titta på postimpressionistisk konst i verkligheten blev det lite klurigt eftersom jag aldrig har sett så mycket från den eran på Uppsala Konstmuseum. Ringde till intendenten där och frågade. Hon trodde att de skulle ha en del i deras magasin som inte hängde uppe och jag har bokat tid att träffa henne nästa torsdag, men än så länge kan jag inte säga hur jag uppfattar stilen i verkligheten. I allmänhet, när jag har tittat i böcker och på Internet, tyckte jag att det var rätt svårt att få en känsla för postimpressionismen för den är så heterogen. Spännande att många separata penselstreck bredvid varandra kan ge en bra helhet. Roligt att de går ifrån verklighetens tredimensionella form även.